

"GINKGO BILOBA O'SIMLIGINING BOTANIK TAVSIFI"**Zaynobiddinov Asliddin ¹**¹ Andijon davlat pedagogika

institutining Tabiiy fanlar fakulteti

"Biologiya ta'lim" yo'nalishi 201-guruh talabasi

**MAQOLA
MA'LUMOTI****ANNOTATSIYA:****MAQOLA TARIXI:**

Received: 28.11.2024

Revised: 29.11.2024

Accepted: 30.11.2024

KALIT SO'ZLAR:

- *Ginkgo biloba*
- Botanik tavsif
- Morfologiya
- Ekologiya
- Tibbiyot
- Qadimiy o'simliklar

Ginkgo biloba – qadimiy va noyob o'simlik bo'lib, dunyo florasida ajralib turadi. Ushbu tezisda *Ginkgo biloba* o'simligining botanik tavsifi, uning biologik xususiyatlari, ekotizimdagi roli va ilmiy ahamiyati o'rganiladi. O'simlikning morfologik va anatomik xususiyatlari, vegetativ va reproduktiv tizimlari, shuningdek uning dunyo bo'ylab tarqalishi va ekologik ahamiyati batafsil tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida *Ginkgo biloba* o'simligining ekologik omillarga bo'lgan ta'siri, uning tibbiy va farmatsevtik sanoatdagi roli ham ko'rib chiqiladi. Ushbu tezis *Ginkgo biloba* o'simligining ilmiy va amaliy ahamiyatini kengaytirishga xizmat qiladi.

KIRISH. *Ginkgo biloba*, dunyo florasida eng qadimiy va noyob o'simliklardan biri bo'lib, faqat bir xil turi mavjud bo'lgan *Ginkgoaceae* oilasiga mansubdir. Uning tarixiy va ilmiy ahamiyati juda katta. *Ginkgo biloba* o'simligi qadimda 200 million yil oldin mavjud bo'lgan va hozirda faqatgina ayrim hududlarda uchraydi. Bu o'simlikning o'ziga xos morfologiyasi va biologik xususiyatlari bor, shuningdek, uning ekologik va tibbiy ahamiyati ham keng tarqalgan.

Ginkgo biloba o'simligining morfologik xususiyatlari.

Ginkgo biloba o'simligi 20-30 metr balandlikka yetadigan daraxt bo'lib, uning barglari igna yoki yelpigich shaklida bo'ladi. Barglarning kuzgi davrdagi oltin rangga o'zgarishi o'simlikni yanada go'zal qiladi. O'simlikning ildiz tizimi chuqur bo'lib, yaxshi rivojlangan va yer osti qismidagi suvni yaxshi o'zlashtiradi.

Reproduktiv tizimi. *Ginkgo biloba* o'simligi ayrim jinsli o'simlik bo'lib, erkak va ayol o'simliklar alohida o'sadi. Erkak o'simliklar chang ishlab chiqaradi, ayol o'simliklar esa

urug'lar hosil qiladi. Ushbu reproduktiv tizimning o'ziga xosligi, uning evolyutsion tarixiga aloqador bo'lib, boshqa o'simliklar bilan taqqoslaganda juda farq qiladi.

Ekologik omillar va tarqalish

Ginkgo biloba o'simligi asosan sharqiy Osiyo, xususan Xitoyda uchraydi. Ammo, hozirda u butun dunyo bo'ylab bog'larda va yashash joylarida keng tarqalgan. Ginkgo biloba o'simligi salqin va mo'tadil iqlimda yaxshi o'sadi va yomon iqlim sharoitlariga chidamli hisoblanadi. Shu bilan birga, uning ekologik xususiyatlari, atrof-muhitga moslashuvchanligini ta'minlaydi.

Tibbiyotda va farmatsevtikada Ginkgo biloba.

Ginkgo biloba o'simligi asosan tibbiyotda va farmatsevtikada o'zining foydali xususiyatlari bilan mashhurdir. Uning barglaridan olingan ekstraktlar xotirani yaxshilash, qon aylanishini normallashtirish va boshqa ko'plab tibbiy foydalar uchun ishlatiladi. Ginkgo biloba tarkibidagi flavonoidlar va terpenoidlar o'simlikning antioksidant xususiyatlariga sabab bo'ladi.

Ginkgo biloba o'simligi o'zining noyob morfologik va biologik xususiyatlari bilan ajralib turadi. Bu o'simlikning ekologik va tibbiy ahamiyati juda katta, chunki u nafaqat tarixiy jihatdan qadimiy, balki zamonaviy ilm-fan va farmatsevtikada ham o'z o'rnini topgan. Ginkgo biloba o'simligi o'rganishda davom etayotgan va yanada kengroq tadqiqotlarni talab qiluvchi o'simlikdir. Uning ekologik moslashuvchanligi va tibbiy imkoniyatlari ushbu o'simlikni yanada kengroq o'rganishga undaydi.

Foydalanilgan manbalar:

1. Benson, M. (2011). Ginkgo biloba: A comprehensive study on its botany and medicinal properties. *Journal of Botanical Sciences*, 23(4), 213-227.
2. Kobayashi, M., & Saito, T. (2014). The evolutionary history and morphological characteristics of Ginkgo biloba. *Botanical Journal of Japan*, 55(2), 133-145.
3. Sharma, R., & Singh, D. (2020). Pharmacological effects of Ginkgo biloba in modern medicine. *International Journal of Medicinal Plants*, 11(3), 150-158.
4. Wang, Z., & Yu, Q. (2017). Ecological role and geographical distribution of Ginkgo biloba in East Asia. *Ecological Studies*, 42(5), 78-88.